

Kommunledningskontoret

Naturskyddsföreningen i Danderyd

Danderyds kommun

Box 66

182 05 Danderyd

Vattenplan, remissvar Dnr KS 2021/0254

Naturskyddsföreningen i Danderyd (NF) har beretts tillfälle att yttra sig över förslag till ny Vattenplan och vill framföra följande:

Danderyd omges av vatten och har sjöar och vattendrag inom kommunen. Dessa vattenförekomster ska hanteras enligt globala, regionala och lokala lagar och bestämmelser. Hittills har ett övergripande styrdokument för vattenhantering inom kommunen saknats och NF ser med tillfredsställelse att förslag till ett sådant nu tagits fram. Förslaget är ambitiöst och omfattande med många informativa inslag om kommunens vattenförekomster och många konkreta förslag på åtgärder. NF delar i stort synen på det som framkommer i planen, men vill göra följande tillägg.

Åtgärder

Förslaget innehåller en bra genomgång av nuläge och förutsättningar och en lång lista på åtgärder. Men endast 20 av de mer än 50 föreslagna åtgärderna avses att genomföras under de närmaste sex åren. Av dessa är merparten av typen information eller påtryckning, där resultatet beror på mottagaren och därmed är ovisst. Många av de återstående åtgärderna kräver först utredning och det är därför osäkert om och när de kan genomföras. Klimatförändringen är redan här och flera åtgärder borde prioriteras och genomföras i närtid. En tydlig tidplan för genomförande av åtgärder för minskad översvämningsrisk behövs nu.

Dessutom, när flera ansvariga organ/förvaltningar har utpekat ansvar, är det stor risk att ingen av de utpekade kommer att känna ansvar för att driva det praktiska arbetet. För att en plan ska kunna implementeras måste en mer praktisk aktionsplan tas fram med tydligt utpekad ansvarig.

Provtagning

Regelbunden provtagning i våra sjöar och recipienter är av grundläggande betydelse för att kunna följa statusen i våra vatten – en åtgärd som borde införts för länge sedan. Provtagningen bör starta omgående och fortgå kontinuerligt.

Miljögifter

Dagvatten är den avgjort största källan till utsläpp av näringsämnen till våra recipienter. Källor till utsläpp av miljögifter och andra föroreningar är vägar, trafik, småbåtshamnar, idrottsplatser, parker, trädgårdar, golfbanor, hästhållning och jordbruksverksamhet. NF ser med tillfredsställelse att det i planen redovisas åtskilliga åtgärder, för att minska utsläpp från ovannämnda aktiviteter.

NF anser vidare att åtgärdsnummer 46 (arrendeavtal) inte är tillräckligt kraftfullt. Hårdare krav ska ställas på användning av konstgödning och miljögifter. Målet måste vara att fasa ut dessa ämnen för att de efter en övergångsperiod ska vara helt förbjudna att använda inom kommunen.

Dagvattendammar och våtmarker

Ett effektivt sätt att rena dagvattnet är att låta det rinna i dagen i områden med stark växtlighet. Våtmarker och långsamt rinnande vattendrag erbjuder denna möjlighet. I planen redovisas flera områden, där man avser återskapa våtmarker eller anlägga dammar. Det bör dock påpekas att en mer hållbar hantering av dagvatten inte alltid betyder anläggande av dammar utan det finns andra åtgärder såsom mer grönytor (såsom svackdiken) och multifunktionella ytor med naturlig infiltration som är minst lika bra och ibland bättre. Grönytor kan både erbjuda bättre rening, mindre behov av underhåll, andra möjligheter till nyttjande och bidra till en ökad biologisk mångfald. NF har noterat att det på många platser i kommunen har införts lägre intervall för gräsklippning och man i stället arbetar med slätter för att ge möjlighet för ängsblommor att hinna fröa av sig och därmed undvika monokulturer. Sådana ängsytor innebär också en bättre möjlighet för dagvatten att fördröjas och hinna infiltrera, varför anläggande av fler sådana ytor bör övervägas i planen för dagvattenhantering.

NF vill framhålla tre områden, som bör ha prioritet:

- **Åtgärd 9: Dalkarlskärret**, som samlar upp dagvatten från E18 och Enebyängens handelsplats
- **Åtgärd 29: Rinkebyvägen** och området norr om Danderyds kyrka
- **Åtgärd 1 a och b: E18 vid Danderyds kyrka**

Mikro- och makroplaster och nedskräpning

Mikroplaster från konstgräs är en ny källa till föroreningar i dagvattnet. Det är relativt enkelt att omhänderta spillet, eftersom omhändertagandet kan ske vid källan. Problemet har uppmärksammats och rekommendationer till åtgärder finns. Omhändertagande av mikroplaster borde finnas med bland åtgärder och åtgärderna uppföljas.

Eftersom också nedskräpning bidrar till spridande av plast (makroplaster) och andra föroreningar bör också sådana åtgärder som ökade insatser typ Håll Sverige Rent ingå i åtgärdsplanen.

Genomförande och uppföljning

Förslag till Vattenplan för Danderyd kommun 2021–2027 är välskriven. Den stora utmaningen blir nu att se till att intentioner i form av praktiska åtgärder blir verklighet. KF måste säkerställa att planen genomförs i sin helhet och att den blir kontinuerligt utvärderad. NF vill särskilt betona följande:

- Berörda nämnder bör årligen redovisa utförda åtgärder samt i samband med budget redovisa vilka åtgärder som planeras framöver. Det saknas en tydlig skrivning om ansvar, uppföljning och utvärdering. En praktisk genomförandeplan måste tas fram **med tydligt utpekad ansvarig**.
- En tydlig tidplan för genomförande av **åtgärder för minskad översvämningsrisk behövs nu**
- Tillräckliga ekonomiska resurser för genomförande av åtgärderna måste tillföras.
- Ny forskning måste kontinuerligt utvärderas och eventuellt måste åtgärder som planerats omprövas.
- Resurser måste avsättas för utbildning och bibehållande av kompetens inom kommunen.

Danderyd den 30 september 2021

Naturskyddsföreningen i Danderyd

Eivor Niklasson, ordförande

Eivor Niklasson

Ekbacksvägen 33B

182 38 Danderyd

Tfn 0708 / 86 22 20